

A Győri Ítéltábla a Dr. Némethi Csanád Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** az Óvári Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2019. május 13. napján kelt 4.P.20.104/2017/46. számú ítélete ellen a felperes által 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, megállapítja, hogy a felperes és az alperes által 2008.június 25. napján kötött „magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással türelmi idővel 6 hónapos kamatperiódussal" elnevezésű kölcsönszerződés érvénytelen.

Az elsőfokú ítéletnek a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit mellőzi.

A másodfokú eljárás költségét a felperes javára 30.000,- (Harmincezer) Ft-ban, az alperes javára 38.100,- (Harmincnolcezer-egyszáz) Ft-ban állapítja meg.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint 2008. június 25. napján a felperes, mint adós, valamint az alperes, mint hitelező „magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással türelmi idővel hat hónapos kamatperiódussal" elnevezésű kölcsönszerződést kötöttek.

A szerződés I.1. pontjában foglaltak szerint: az alperes a felperes biztonságos finanszírozása érdekében 15.369,- CHF összegű kölcsönt bocsát rendelkezésre azért, hogy a felperes ingatlanvásárlási célú 2.000.000 forint iránti finanszírozási igényét az alperes kifejezetten CHF elszámolással teljesítse. A felperes elfogadta, hogy a nyilvántartásba vett deviza összeg a szerződés megkötése, valamint a folyósítás időpontja közti időszak alatt bekövetkező árfolyamváltozás miatt a finanszírozási igényhez képest 15%-kal növelt mértékben kerül megállapításra. A szerződés szerint az említett összeg tájékoztató jellegű volt, a tartozás tényleges összege a szerződés II.1. pontjában írtak szerint került megállapításra.

A szerződés II.1., II.2. pontjaiban foglaltak értelmében a kölcsön folyósításának módja: az ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződésben megadott számlára történő egyösszegű átutalás. Az alperes a kölcsönt - a kölcsönszerződésben írt ügyfél igény alapján - legfeljebb a I.1. pontban írt

forint összegben vállalta folyósítani, de ezt a folyósítás napján érvényes, az alperes által alkalmazott és a hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartotta nyilván. A kölcsönt a II.3. pontban megvalósult folyósítási feltételek fennállását követő 8 munkanapon belül folyósította.

A szerződés III.2. pontjában foglaltak szerint a kölcsön éves kamatlába a folyósítás időpontjában az alperes hirdetményében megállapított érték, amelyet az alperes a szerződéskötés napjára vonatkozóan, tájékoztató jelleggel évi 4,99%-ban közölt. A kölcsön kamatlába kamatperiódusonként változott, de kamatperióduson belül állandó volt. Ez a kamatláb akció keretében került megállapításra, amelyet az alperes az első kamatperiódus leteltével a hirdetményében megállapított általánosan alkalmazott (nem akciós) kamatlábra módosíthatott. A kamatperiódus hossza hat hónap volt. A szerződés I.4. pontja szerint az alperes a kölcsönt 120 hónap futamidőre nyújtja, amelyből 96 hónap a türelmi idő. Az annuitás számítás megkezdésétől számított futamidő 24 hónap. A kölcsön vonatkozásában az első ügyleti év és kamatperiódus kezdő napja a kölcsön folyósítását követő 15-e, mely 2008. július 15. napja. A türelmi idő konstrukció esetén a türelmi idő kezdő napja az első folyósítást követő 15-e. Az annuitás számítás a türelmi idő konstrukció esetében a türelmi idő leteltét követően az ügyleti év kezdő napjával kezdődik meg. Az ügyleti év jelen szerződés vonatkozásában egy teljes év. A kamatperiódus hossza 6 hónap.

A szerződés III.3. pontjában foglaltak értelmében az alperes a kölcsön ügyleti kamatlábát a kamatperiódus fordulónapján egyoldalúan megváltoztathatta.

A szerződés III. 5. pontja szerint a kölcsön teljes hiteldíj mutatója 6,68% volt. A teljes hiteldíj mutató forint devizanemben teljesített fizetések alapján, a szerződéskötés napján érvényes számlakonverziós devizaárfolyam figyelembevétele mellett került meghatározásra. A szerződés részét képezte a THM számítása során figyelembe nem vett költségek/díjak összegét, illetve becslését tartalmazó melléklet.

A VII.2. pont szerint az felperes kifejezetten nyilatkozott arról, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentő árfolyamkockázat keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem svájci frank forrás, megértették, és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igénylik a svájci frank nyilvántartást.

A szerződés VIII.13. pontjában a felperes kijelentette azt, hogy a hitelező üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerte, azokat magára nézve kötelezőnek fogadja el.

A szerződés I.4. pontjában a szerződő felek kötelezték magukat, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében a felperesnek az alperesnél vezetett számlái és az alperes nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el mint közhiteles aggálytalan tartalmú bizonyítékot. Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozást, továbbá az előbbieken hivatkozott tényeket a szerződés mellett a felperesnek az alperesnél vezetett számláiról, illetve az alperes nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a szerződő felek a kölcsönszerződés aláírásával kötelezettséget vállaltak. A felek felhatalmazása alapján a kölcsönből

fennálló tartozás mértékét az alperes nyilvántartásai, könyvei, a felperesnek az alperesnél vezetett számlái alapján közjegyző közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsíthatta, e tekintetben a banktitok megtartásának kötelezettsége alól felmentették.

A szerződés VIII.11., VIII.12., VIII.13. és VIII.14. pontjai szerint az alperes által nyújtott kölcsön és járulékaik mindenkori összegének megállapítására az alperes könyvei és nyilvántartásai irányadók. A felperes kijelentette, hogy az alperes üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerte, azokat magára nézve kötelezőnek fogadta el és tudomásul vette, hogy az üzletszabályzat és a hirdetmény az egyedi kölcsönszerződés részét képezték. Az egyedi szerződésben nem szabályozott kérdésekre az üzletszabályzat és a hirdetmény rendelkezéseit kellett alkalmazni; a szerződésben, az üzletszabályzatban és a hirdetményben nem szabályozott kérdésekre pedig a Ptk. rendelkezéseit.

2008. június 16. napján az alperes „a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló tájékoztatás” elnevezésű okiratot állított ki, melyet a felperesek két tanú együttes jelenlétében aláírtak. Eszerint a kölcsönszerződés megkötésével a felperesek tudomásul vették azt, hogy az alperes a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben tartja nyilván, és arra vállalnak kötelezettséget, hogy a kölcsönt külföldi devizában fizetik vissza. A tájékoztatás szól arról, hogy a forint és a szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya a napi piaci mozgások hatására változhat, egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás- emelkedés előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. A finanszírozás előnye, hogy amint a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben esik az árfolyama, úgy csökken a finanszírozás forint ellenértéke, vagyis a tőkeösszeg és kamatai visszafizetését szolgáló törlesztőrészleteket fedező deviza megvásárlása kevesebbe kerül az adósnak, ahhoz kevesebb forint szükséges, tehát ebben az esetben a teher csekélyebb, és ez azt a helyzetet is eredményezheti, hogy kevesebbet kell visszafizetni, mint amennyi a kölcsön/hitelszerződés megkötésekor kiszámított forint ellenérték alapján elvárt volt. Fordított esetben, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke, a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges, tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni. A tájékoztatás szerint a kölcsönadó alperes nem tud felelősséget vállalni arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt az adósnál adott esetben bekövetkező többletterhet átvállalja, különösen nem vállal kötelezettséget arra, hogy a tájékoztassa az adóst egy esetlegesen bekövetkező kedvezőtlen változásról, így az adóson múlik a változások követése, és az, hogy ez alapján bárminemű intézkedést tegyen. A tájékoztatás azt is tartalmazza, hogy a kölcsönszerződésben az adós az aláírásával igazolja azt, hogy ennek a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, a kockázati összetevőket ismeri, és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánja venni.

* * *

A felperes - 2018. március 22. napján - pontosított kereseti kérelmében:

- elsődlegesen kérte a kölcsönszerződés III.5. pontjában található kikötés („a kölcsön/hitel 41/1997. (III. 5.) Korm. r. előírásai szerint számított teljes hiteldíj mutatója: 6,68%”) tisztességtelenségének megállapítását. Érvelése szerint a szerződésben feltüntetett THM a valóságnak nem felel meg, amely támadott kikötés a kölcsönszerződés fő tárgyának határozottságát is érinti, erre tekintettel a kölcsönszerződés teljesen érvénytelennek minősül. Kérte a bíróságot, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést nyilvánítsa hatályossá, és állapítsa meg, hogy a felperes fizetési kötelezettsége az alperes felé 1.737.105,- Ft.

- másodlagos kereseti kérelme szerint a III.2. pontjában írt szerződési feltétel és a 2008. június 9-től érvényes Hirdetmény 3. oldalán található kikötés („A kamatok és a kapcsolódó díjak, jutalékok mértéke és esedékessége egyedileg, a hitelszerződésben kerül megállapításra”) egymásnak ellentmondó, ezért tisztességtelen.

Tekintettel arra, hogy a támadott kikötések a kölcsönszerződés főtárgyának határozottságára vonatkoznak, jogkövetkezményként kérte a teljesen érvénytelen szerződés hatályossá nyilvánítását, és annak megállapítását, hogy a felperes fizetési kötelezettsége az alperes felé 1.737.105,- Ft.

-harmadlagosan a szerződés VIII.13. pontja szerinti, a Hirdetmény egyoldalú módosítására vonatkozó kikötés („Szerződő felek megállapodnak abban, hogy ... hirdetmény vonatkozásában minden külön jogcselekmény nélkül, ... akkor válnak a szerződés részévé, ha annak tartalmát az adós kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta”) tisztességtelenségének megállapítását, illetve ebben a vonatkozásban a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérte.

- negyedlegesen a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítását kérte, figyelemmel a kölcsön összeg, a THM, az ügyleti kamat, valamint a törlesztő részlet összegének meghatározása hiányára. Kérte, hogy a teljesen érvénytelen szerződést a bíróság nyilvánítsa érvényessé, és állapítsa meg, hogy a felperes fizetési kötelezettsége alperes felé 1.737.105,- Ft. A kölcsön összege 2.000.000,- Ft, ügyleti kamat: változó BUBOR + kamatfelár, amely értéke az első kamatperiódusban 11,1275%. A kamat mértéke a továbbiakban napi HUF BUBOR függvényében változik.

- ötödlegesen a szerződés I.4. pontja tisztességtelenségére hivatkozással kérte a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását. Indokai szerint e kikötés szerint a fogyasztónak kizárólag a bank által készített kimutatásokat kell elfogadnia, ennek alapján készülhet a közjegyzői ténytanúsítványa, amely egyoldalú adatközlés a fogyasztó hátrányára állapítja meg a bizonyítási terhet.

Az alperes - a bíróságra 2018. április 19. napján érkezett - ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Rámutatott arra, hogy a THM rendelet előírásai szerint kiszámított teljes hiteldíjmutatót a szerződés tartalmazza, ezen túlmenően a szerződés részét képező hirdetmény feltünteti a szerződéssel kapcsolatban esetlegesen felmerülő valamennyi egyéb költséget is. A költségeket emellett nem kell összecszerűen tartalmazni a szerződésnek, elegendő, ha azok éves, %-ban kifejezett értékét megjelöli.

Kiemelte, hogy a felperések azon semmisségi okra való hivatkozása és kereseti kérelme, melyek az egyoldalú szerződésmódosítási kikötésekkel kapcsolatosak, orvoslást nyertek a DH törvények által. Ugyanígy a perben jelentősége nem lehet a Hirdetményben meghatározott kamat mértékének, tisztességes kamatnak a szerződésben meghatározott kamat tekinthető.

Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés érvényes, az tartalmazza mindazon tartalmi elemeket, amelyet a törvényi rendelkezések előírnak.

A szerződés tárgya a szerződés egyes rendelkezéseit együttesen és logikusan értelmezve egyértelműen meghatározott. A szerződés tárgyának kiszámítási módja a szerződés hivatkozott rendelkezései alapján egyértelműen meg volt határozva.

Tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződésben 120 hónap törlesztésben állapodtak meg a felek, a bank kizárólag az induló kamatlábat tudta meghatározni. Kifejtette, hogy a törlesztőrészletek összegét, számát, az esedékességi időpontokat a szerződés tartalmazza.

Álláspontja szerint a ténytanúsítvány kiállítása többletjogosultságot nem ruház az alperesre, az adósi tartozás összecszerűségének kimutatása, igazolása nem minősül a szerződés egyoldalú értelmezésének vagy a teljesítés szerződésszerűsége egyoldalú megállapításának. A közvetlen bírósági végrehajtás elrendelése nem a perbeli szerződési feltételen alapszik, továbbá a támadott feltétel nem jelenti a bizonyítási teher fogyasztó hátrányára történő megváltoztatását, hiszen a végrehajtás elrendelése iránti kérelemben egyébként is a végrehajtást kérő (az alperes) köteles megjelölni a végrehajtani kívánt összeget, amellyel szemben a fogyasztó jogorvoslattal élhet.

A felperes 2018. szeptember 24. napján keresetváltoztatást terjesztett elő (melyben elsődlegesen a kölcsönszerződés VII.2. pontjában foglalt kikötés tisztességtelenségének megállapítását kérte). Az elsőfokú bíróság a keresetváltoztatást (a /40. sorszám alatt meghozott végzésével) a Pp. 146/A. §-a alapján elutasította. A felperes az elutasító végzés ellen a Pp. 114. § -a szerint az eljárás szabálytalansága miatt kifogást emelt, azzal érvelve, hogy a keresetváltoztatást az Európai Bíróság 2018. szeptember 20. napján meghozott C-51/17. számú határozatára tekintettel terjesztette elő. A felperes álláspontja szerint a bírósági határozat a perbeli esetre nézve nívumot tartalmaz, ezért a keresetváltoztatása a Pp. 146/A. § (4) bekezdésére figyelemmel nem lehet elkésztett.

* * *

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- Ft + 27.000,- Ft áfa perköltséget azzal, hogy a felek a költségeiket ezt meghaladóan maguk viselik.

Határozata indokolásában az elsődleges kereset tekintetében kifejtette, hogy a perbeli egyedi szerződés a törvényi előírásoknak megfelelt, százalékos mértékben tartalmazta a THM-et, a szerződés mellékletében pedig a mutató számításánál figyelembe nem vett költségeket (Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pont), a szerződés részévé vált Hirdetmény ugyanakkor a THM összetételét is feltüntette - kamat, kezelési költség, egyéb hitelnyújtási költségek -, tartalmazta továbbá a THM kiszámításának módját. A kifejtettek szerint az egyedi szerződésben rögzített százalékos mérték az általános szerződési feltételekkel együtt (melyek a felperesek érvelésével szemben az 1/2016 PJE értelmében külön aláírás nélkül is a szerződés részévé válnak) eleget tett a THM törvényi rendeltetésének: az ügyfél tájékoztatásának a hitelfelvétel költségeiről, és a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja előírásának is megfelelt.

A felperes másodlagos kereseti kérelme kapcsán az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a kölcsönszerződés akkor felel meg a Hpt. 213.§ (1) bekezdésében felsorolt tartalmi követelményeknek, ha a szerződés, illetve az annak részét képező általános szerződési feltételek együttesen tartalmazzák az ott előírtakat.

Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperesi érvelést, miszerint a másodlagos keresetével támadott kikötések egymásnak ellentmondának. Az egyedi szerződés III.2. pontja (a Hirdetmény 4. oldal második bekezdése támadott rendelkezésére tekintettel) ugyanis tartalmazza - tájékoztató jelleggel - az éves kamatlábat.

Ez a szerződéskötési technika az előzőekben kifejtett, az 1/2016. számú polgári jogegységi határozatban is rögzített jogalkalmazási elveknek megfelel, a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjának eleget tesz, ezért a szerződés érvénytelensége megállapításának ez okból sem volt helye.

A törvényszék a harmadlagos kereseti kérelmet az alábbi indokokra tekintettel ítélte alaptalannak.

A 2014. évi XXXVIII. törvény (DH 1 törvény) 4. § (1) bekezdése - a törvény hatálya alá tartozó szerződéseket illetően - vélelmezte az egyoldalú szerződésmódosítás jogát szabályozó szerződéses kikötés tisztességtelenségét. A vélelem megdöntésére a pénzügyi intézménynek csak a 6. § (1) bekezdésében szabályozott perben volt lehetősége, ha ilyen pert a 8. § (1) bekezdésében szabályozott határidőn belül nem indított, vagy keresetét a bíróság jogerősen elutasította, a vélelem megdönthetetlené vált. A DH 1 törvény 4. § (1) bekezdés alapján az egyoldalú szerződésmódosítási jog szabályozásának tartalmi fogyatékosága az egész szerződés érvénytelenségét nem eredményezi. A DH 1 törvény 4. § (1) és (2) bekezdéséből következően - a vélelem megdöntésének hiányában - a törvény erejénél fogva állt be annak a szerződéses kikötésnek a semmissége, amely semmisségének

megállapítására a felperes kereseti kérelme irányul. A törvény erejénél fogva semmissé vált kikötés jogkövetkezményeinek levonására az elszámolás keretében kerülhet sor [4. § (3) bekezdés].

A felperes negyedleges kereseti kérelme vonatkozásában az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben előadottakra visszautalva az alábbiakat fejtette ki.

A perbeli esetben létrejött a felek között a kölcsönszerződés, hiszen megállapodtak a kölcsön összegében. A felperesnek 2.000.000,- forint finanszírozási igénye volt, ennek felelt meg az 15.369,- CHF a szerződés megkötésekor, de a szerződés annak aláírásakor még nem hatályosult: a szerződés hatályosulásához az kellett, hogy a felperes teljesítse a folyósítási feltételeket és a folyósítási feltételek teljesülését követő 8 munkanapon belül az alperes folyósítsa a kölcsönt. A kölcsön összege annak folyósításakor rögzült.

A törlesztőrészeket illetően arra mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a törlesztőrészek száma 96 volt, a türelmi idő alatt a kamat összege (törlesztés), annak letelte után pedig a tőke, kamat havi összege (törlesztőrészlet) a kölcsön teljes futamideje alatt minden hónap 15. napján esedékes. A szerződés IV.3. pontja pedig meghatározta a törlesztés és törlesztőrészek összegét.

Mindezeket túlmenően a szerződés IV.1. pontja arra is kitér, hogy a felperes havi összes kölcsön törlesztési és kamatfizetési kötelezettségének megállapítása az annuitás módszerével történik. Mindezek szerint a peres felek a törlesztőrészlet összegét nemcsak meghatározták, hanem szerződésükben rögzítették annak kiszámítási módját is, azaz szerződésük nem sérti a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat.

A szerződő felek tehát megállapodtak a kölcsön összegében, a folyósítás pénznemében, létrejött közöttük a szerződés, ami tartalmazza annak tárgyát, azaz emiatt a szerződés nem érvénytelen. A létrejött szerződésre alkalmazható és irányadó az 1/2016. PJE jogegységi határozat.

A szerződő felek a folyósítás időpontját nem dátumszerűen, nem naptári nap megjelölésével határozták meg, hanem feltételtől tették függővé; az alperes azt vállalta, hogy a kölcsön folyósítási feltételeinek teljesítését követő 8 munkanapon belül utalja át a kölcsön összegét. A kölcsön folyósításával vette kezdetét a kamatperiódus, rögzült a kamatperióduson belüli kamatláb. Mivel azt nem lehetett a szerződéskötéskor meghatározni, hogy mely napon teljesülnek a folyósítás feltételei, a folyósításkori kamatlábat nem is lehetett másképpen meghatározni, csak a folyósítás napján aktuális kamatlában.

Az ötödleges - a szerződés I.4. pontja tisztességtelenségének megállapítására irányuló - kereseti kérelmet is alaptalannak ítélte a törvényszék. Kifejtette, hogy a támadott kikötés sem a szerződéskötéskor hatályos 18/1999. (II. 5.) Korm. r. (R.) 1.§ (1) bekezdés b), sem az i), sem pedig a j) pontja szerint nem tisztességtelen.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az eljárás szabálytalansága miatt előterjesztett kifogását sem ítélte alaposnak. Kiemelte, hogy a Kúria Konzultatív Testülete a C-51/17. számú ügyben hozott ítélet kapcsán „úgy ítélte meg, hogy az sok tekintetben megerősíti a Kúria eddigi gyakorlatát. Az árfolyamkockázat tisztességtelenségének vizsgálhatósága, vizsgálati szempontjai vonatkozásában az EUB ítélet nem tartalmaz olyan új szempontokat, amiket a vonatkozó joggyakorlatában az EUB már nem fejtett volna ki és amiket a Kúria már ne vett volna figyelembe joggyakorlat-egységesítő tevékenysége során. Jelenleg a Kúria részéről újabb, általános jellegű elvi iránymutatás kibocsátása, illetve a korábbiak módosítása nem szükséges.” Mivel az EUB ítélet nem hozott új szempontokat, nem tárt fel olyan módokat, melyre korábban felperes ne hivatkozhatott volna, erre tekintettel a Pp. 146/A. § (4) bekezdésében írt feltételek hiányában a keresetváltoztatás elkésztettnek minősül, a bíróság a keresetváltoztatás elutasításával kapcsolatos felperesi kifogást a Pp. 114.§. szerint figyelmen kívül hagyta.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a szerződés érvénytelenségének megállapítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

A kölcsön összegének kérdésköre (Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja) tekintetében hangsúlyozta, hogy a folyósítás időpontja a szerződésben nincsen meghatározva, a II. / 2. pontban a folyósítási feltételek teljesülését követő 8 munkanapon belüli teljesítés szerepel, ez pedig a folyósítási időpontnak nem, legfeljebb folyósítási időszaknak minősíthető. Az EUB C 126/17. sz. végzéshez képest a szerződés a folyósítás időpontjában alkalmazandó árfolyamot nem tartalmazza, a megszabott 8 munkanap közül a Bank az árfolyam szempontjából a számára legkedvezőbbet választhatja ki.

Hiányzik továbbá a kölcsönösszeg számítási módszerének szerződésben történő rögzítése is. A szerződésben a lerovó pénznem sem került rögzítésre, csak folyósítási igény került megjelölésre 2 millió Ft összegben, felső határértékként.

A THM (Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja) körében kifejtette, hogy a THM-nek az a rendeltetése, hogy a fogyasztó felmérhesse, milyen mértékű költséggel kell számolnia a hitel felvételével kapcsolatosan. Az alperes nem a valós THM értéket rögzítette a szerződésben, megfosztva a fogyasztót attól, hogy a lényeges adatok ismeretében a szerződéskötéskor egy megalapozott üzleti döntést hozzon. A THM legfontosabb funkciója, hogy biztosítsa az egyes hiteltermékek összehasonlíthatóságát. Az EUB C 76/10. számú döntésének 68. és 69. pontjában, továbbá a C 42/15. számú határozat 67. pontjában foglalt követelmények nem teljesülnek, a THM így nem teszi lehetővé a fogyasztó számára a kötelezettségvállalás mértékének értékelését.

Mindez a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítását alapozza meg.

Az üzleti kamatláb (a Hpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontja) körében hangsúlyozta, hogy a szerződés III. 2. pontja az üzleti kamatnak a szerződéskötés napjára vonatkozóan csak tájékoztató jelleggel közli a mértékét. A szerződés az irányadó üzleti kamatnak minden esetben a folyósítás napján a hirdetményben megjelölt kamatot tekinti, a folyósítás napja ugyanakkor a szerződéskötéskor még nem ismert a felek előtt.

A Hpt. rendelkezéséből adódóan a fogyasztót megilleti az a jog, hogy az üzleti kamatláb pontos mértékét a szerződés megkötése előtt megismerhesse. Semmi nem akadályozta meg a pénzügyi szolgáltatót abban, hogy az egyedi szerződésben pontosan és félreérthetetlenül rögzítse az üzleti kamatláb mértékét. Utalt az EUB C- 126/17. sz. határozatának 34. pontjában foglaltakra.

Kiemelte, hogy a kölcsönszerződés és a hirdetmény egymásnak ellentmondó feltételt tartalmaznak az üzleti kamat meghatározása tekintetében.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja mögötti jogalkotói szándék értelmében az üzleti kamat éves százalékos mértékének megjelölése kötelező érvényességi kellék, hiányában a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés semmis. A Kúria 1/2016. PJE 1. és 2. pontjában kifejtettek a kölcsön összege és a törlesztőrészletek körében tartalmaznak irányadó jog értelmezést, tehát nem a Hpt. 213. § (1) bekezdés c), hanem az a) és az e) pontja körében.

A felperes fellebbezési álláspontja szerint a harmadlagos kereseti kérelem tekintetében a törvényszék félreértette a kereseti kérelmet. Azért tisztességtelen a támadott feltétel, mert a szerződéskötéskor a felperes nem tudhatta pontosan, hogy mekkora mértékű lesz a kamatfizetési kötelezettsége. Utalt a C 186/16. sz. EUB határozat 54. és 57. pontjára, megállapítva, hogy a szerződési feltétel a felek közötti olyan egyenlőtlenséget is magában foglalhat, amely csak a szerződés teljesítése során válik nyilvánvalóvá.

Kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság a 2018. szeptember 24. napján előterjesztett keresetváltogatását a Pp. 146/A §-ára tekintettel meg nem engedett keresetváltogatásnak minősítette, és azt nem bírálta el. Egyrészt kifejtette, hogy a C 51/17. sz. EUB határozat a 71-78. pontjaiban olyan részletes szempontrendszert tartalmaz, amely kiegészítette a Kúria által meghozott PJE határozatok árfolyamkockázattal kapcsolatos érvrendszerét, erre a nívumra figyelemmel a Pp. 146/A § (4) bekezdése miatt fennállt az eljárásjogi lehetőség a kereset határidőn túli megváltoztatására. Mindemellett a döntésnek az ötödik kérdésre adott válasza annyiban is új, hogy a nemzeti bíróságnak a fogyasztó helyett hivatalból figyelembe kell vennie valamely szerződési feltétel adott esetben tisztességtelen jellegét, amennyiben az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek rendelkezésre állnak.

Megalapozatlan tehát az elsőfokú ítélet azért is, mert a törvényszék elmulasztotta hivatalból észlelni az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelensége miatt a szerződés tisztességtelenségét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a ténylegesen kölcsönadott összeg a kölcsönszerződés rendelkezéseiből megállapítható.

Megítélése szerint mindenben helytálló következtetést vont le a törvényszék a THM százalékos mértékének feltüntetésével, ekként a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt követelmény teljesülésével kapcsolatosan.

Az ügyleti kamatláb százalékos mértékét is meghatározza a szerződés, a szerződéskötéskor 4,99%-os kamatmértékben állapodtak meg azzal, hogy ezt a bank egyoldalúan jogosult módosítani. A DH1. törvény 4. §-a értelmében az egyoldalú kamatmódosításra vonatkozó rendelkezés tisztességtelen, így az a szerződésből kiesik, mindennek eredményeképpen a kölcsönszerződésből a kamatmódosítás lehetősége, és ezzel a III. 2. pontban szereplő tájékoztató jelleg is kiesett a szerződésből.

A felperes másodlagos, harmadlagos és negyedleges kereseti kérelmének a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára való hivatkozása olyan kérdést vitatott tehát, amit a DH törvények rendeztek. A felperes lényegében a hirdetmény útján megvalósuló kamatváltogatást és emiatt a szerződésben meghatározott kamat tájékoztató jellegét vitatja, ezek a részek azonban már nem részei a jogszabály rendelkezéséből fakadóan a szerződésnek.

Az alperes az eljárás szabálytalanságával kapcsolatosan előadott fellebbezési érvelést is megalapozatlannak ítélte.

Álláspontja szerint a felperesnek már a keresetindításkor tudnia kellett, hogy kellő tájékoztatást kapott-e az árfolyamváltozásban rejlő devizakockázatokról.

A hivatalbóli észlelésre vonatkozó előadás szintén téves, ugyanis a 2/2010 (VI. 28. PK) vélemény és C 51/17. sz. EUB határozat értelmében a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmiségét kell hivatalból észlelnie. A felperes aláírta a csatolt devizakockázati tájékoztatót, amelynek tartalmát az ítélet is részletezi. A rendelkezésre álló adatok alapján tehát hivatalból sem volt megállapítható az, hogy a felperes hiányos, nem világos, nem érthető tájékoztatást kapott volna, tehát nem volt hivatalból megállapítható az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelensége miatt a szerződés tisztességtelensége sem.

* * *

A felperes fellebbezése a keresete jogalapját tekintve érdemben az alábbiak szerint megalapozott.

A felperes a 2018. szeptember 24-i keresetváltoztatásában elsődlegesen az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötés tisztességtelenségére alapítva kérte a szerződés semmisségének megállapítását. Az elsőfokú bíróság a keresetváltoztatást, mint elkésett elutasította, erre tekintettel a szerződés semmisségének ezen jogcímen alapuló vizsgálatát mellőzte.

Az ítélet tábla álláspontja szerint - az alábbiakra tekintettel - a felperes fellebbezésében megalapozottan kifogásolja, hogy az elsőfokú bíróság a fenti körben elmulasztotta az érvénytelenségi kereset érdemi elbírálását.

A 2/2010 (VI. 28.) PK vélemény 4. a/ pontja értelmében bíróságnak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget hivatalból észlelnie kell. A vélemény indokolása szerint az egyértelműen megállapítható semmisségi ok hivatalból észlelésének a kötelezettsége akkor is terheli a bíróságot, ha a kereset más semmisségi okon alapszik. A vélemény 5. a/ pontjának indokolása értelmében - a szerződés megtámadására irányuló pertől eltérően - a semmisségre alapított érvénytelenségi kérelem esetén a bíróság a szerződés semmisségét - hivatalból is - más okból, más jogcím alapján megállapíthatja, mint amit a keresetében a felperes megjelölt. Ebben a körben tehát nem érvényesül a kérelemhez kötöttség elve. Az EUB C-51/17. számú ügyben hozott ítélet 5. pontban foglalt rendelkezése értelmében a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és a 7. cikkének (1) bekezdése szerint a nemzeti bíróságnak a felperesként eljáró fogyasztó helyett hivatalból figyelembe kell vennie valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, amennyiben a rendelkezésére állnak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek.

Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő szerződéses kikötés tisztességtelensége kérdésének eldöntése jelen perben további bizonyítást nem igényel, arra a szerződés és az azzal kapcsolatosan keletkezett okiratok, valamint a felek perben tett nyilatkozatai további eljárási cselekmények lefolytatása nélkül is lehetőséget biztosítanak.

Az ítélet tábla megítélése szerint a fenti iránymutató állásfoglalás és EUB döntés helyes alkalmazása körében a bíróságnak ilyen esetben kifejezett kereseti kérelem, illetőleg erre irányuló keresetváltoztatás hiányában is állást kell foglalnia a kikötés tisztességtelensége, ezen keresztül a szerződés teljes, avagy részleges semmissége kérdésében, és ezen álláspontjáról kell a feleket tájékoztatni, majd lehetőséget biztosítani arra, hogy az érvénytelenség megállapításának esetére az érdemi nyilatkozataikat a felek megtehessék. Ez utóbbira a jelen eljárásban már nem volt szükség, hiszen a felperes keresete a szerződés érvénytelenségének megállapítására és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányult, ennek megalapozásául jogi álláspontját kifejtve maga is hivatkozott a tisztességtelenség körében vizsgálandó körülményekre.

Tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a jelen perben a keresetváltoztatás Pp. 146/A. § (1) bekezdésében foglalt határidejének elmulasztására tekintettel mellőzte az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötés tisztességtelenségének érdemi vizsgálatát.

A Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozhat, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetőleg nem határozott. Az elsőfokú bíróság az ítéletében elfoglalt jogi álláspontjára figyelemmel ezen kikötés tisztességtelensége körében nem foglalt állást, ugyanakkor a fentebb kifejtettek szerint az ehhez szükséges peradatok rendelkezésre állnak.

Az 1/2014 (VI. 30.) PK vélemény 3. pontjában foglaltakra és a Pp. 253. § (3) bekezdésének rendelkezésére figyelemmel nem volt eljárásjogi akadálya annak, hogy az ítélet tábla a másodfokú

eljárás során a felperes szerződés semmisségére alapítva előterjesztett kereseti kérelmét ezen a jogcímen, tehát a Ptk. 209. §-a és a 209/A. § (2) bekezdése alapján érdemben bírálja el

Ennek során az ítélőtábla kiemeli, hogy az árfolyamváltozás kockázatát a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötés, mint a deviza alapú kölcsönszerződések jellegadó sajátosságát magában foglaló kikötés a felek főszolgáltatását megállapító szerződési feltételnek minősül (EUB C-26/13. sz. ítélete, 2/2014. PJE 1. pontja, 6/2013. PJE 1. pontja).

A Kúria 2/2014. PJE, valamint az EUB C-26/13. sz. határozatának, továbbá a 93/13 EGK irányelvnek e körben irányadó tartalmára utalással azt kell e körben vizsgálni, hogy az adott kikötés világos és érthető rendelkezésnek minősül-e. Csak ezen kritériumok hiányában van ugyanis anyagi jogi lehetőség a perbeli kikötés tisztességtelenségének érdemi vizsgálatára.

Az ítélőtábla a kikötés világossága és érthetősége (illetve mindezek hiánya) tekintetében az alábbiakra mutat rá.

Azt a körülményt, hogy a perbeli kikötés megfelel-e a világosság, érthetőség kritériumának, az ún. tipizált - általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos - fogyasztó szempontjából kell vizsgálni és megítélni.

Az EUB C-51/17. számú határozatában kifejtettek szerint a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására (74. pont). A kölcsönfelvevőnek egyrészt világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották. Másrészt a banknak fel kell hívnia a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra (75. pont).

A fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződés összes feltételét megismerhesse (76. pont).

Az EUB ítélete szerint az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is. (78. pont).

Az EUB C-186/16. számú ítélete (ún. Andriciu ügy) szerint egy szerződési feltétel tisztességtelen jellege az érintett szerződés megkötésének időpontjához viszonyítva értékelendő, figyelemmel azon körülményekre, amelyekről a feleknek a szerződéskötés időpontjában tudomása lehetett.

Az alperes a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéséből fakadó tájékoztatási kötelezettségének keretei között 2008. június 16-án - 9 nappal a szerződéskötést megelőzően, tehát annak tényleges

megismerését biztosítva - írásos tájékoztatást adott a felperesnek a külföldi devizában történő finanszírozás kockázatairól, melynek átvételét a felperes aláírásával is elismerte.

Az ítéletábrának tudomása van arról, hogy alperesnek az árfolyamkockázattal kapcsolatos, a jelen perbelivel azonos tartalmú tájékoztatását már több, s köztük jelen bíróság vizsgálta, s az ezen ítéletekben megjelenő álláspont szerint a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat világosan és egyértelműen rögzítette, hogy az ilyen típusú finanszírozás árfolyamkockázattal jár, a kockázatnak nincs felső határa, valamint azt is tartalmazta, ha a forint gyengül, a törlesztőrészlet jelentősen megemelkedhet (Például: Fővárosi Ítéletábra 31.Gf.40.107/2019/8/I., Győri Ítéletábra Pf.IV.20.005/2016/5/I., Pf.III.20.005/2019/9/I.).

Az ítéletábra szerint azonban ez a kérdés folyamatosan, minden ügyben újból - az EUB határozataiban is kimutathatóan egyre mélyebben kibontott értelmezés szempontjai alapján - elvégzendő. Ennek során az ítéletábra az alábbiakra volt hangsúlyozott figyelemmel.

A szerződés VII.2. pontja és az elsőfokú ítéleti tényállásban ismertetett tartalmú tájékoztatás egyáltalán nem tér ki arra, hogy a deviza kamatlábak változása ugyancsak jelentős mértékben befolyásolhatja a felperes törlesztési kötelezettségét. Nem tartalmaz tájékoztatást a tekintetben, hogy a külföldi kamatlábak emelkedése milyen hatást gyakorolhat a törlesztő részletekre. Nem tér ki arra, hogy az utóbbinak és az árfolyam kedvezőtlen változásának a hatásai kumulálódhatnak, az egyes változások nem lineáris módon megfeleltethető mértékben növelik (vagy csökkentik) a felperesre háruló terheket, a törlesztőrészletek összegét.

A tájékoztató utal ugyan arra, hogy az árfolyamváltozás előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltségeket okozhat, ugyanakkor nem tér ki arra, hogy a törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértékének jelentős mértékű növekedése korlátlan, vagy korlátozott-e.

Az ítéletábra álláspontja szerint erre figyelemmel az írásbeli tájékoztatás alapján a felperes nem lehetett maradéktalanul tisztában az árfolyamkockázat tényleges és lehetséges következményeivel, azaz, hogy az írásbeli tájékoztatóban megjelenő "előre nem látható, és előre ki nem számítható" többletköltség gyakorlatilag korlátlan kockázatviselést jelent a számára, annak valójában felső határa nincs.

A C-186/16 (Andriuc) ítélet fentebb már hivatkozott rendelkezését az ítéletábra akként értelmezi, hogy a szerződés, illetve a tájékoztató „előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltség”, továbbá a „jelentős árfolyamkockázata keletkezhet” fordulatának jelentéstartalmát sem pusztán nyelvtanilag, hanem a szerződéskötés időpontjában, az akkor fennálló körülmények alapján a fogyasztó döntését motiváló előreláthatóság keretei közé helyezve kell értelmezni.

Az írásba foglalt tájékoztatás a fentiek szerint nem tesz eleget az EUB C- 51/17. számú ítélet 74. pontja szerinti követelménynek, de nem felel meg a 78. pont szerinti elvárásnak sem, hiszen nem teszi lehetővé, hogy a fogyasztó az összes releváns információ birtokában tudja értékelni az árfolyamváltozásnak, illetőleg a deviza kamatlábak változásának a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt konkrét gazdasági következményeit.

Nem állapíthatóak meg a tipizált fogyasztó számára az árfolyamkockázat alapvető közgazdasági összefüggései, nem szolgálnak elegendő információval ahhoz, hogy a fogyasztók tájékozott és megalapozott döntést hozhassanak arról, hogy a szerződéskötéskor kedvező kamatfeltételek ellenében felelősséggel vállalják az árfolyam-változásból eredő kockázat viselését.

A kifejtettek tekintettel az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezésnek - mint a főszolgáltatás körébe tartozó, de nem világos, nem érthető kikötésnek - a tisztességtelensége a perbeli esetben a Ptk. 209. § (4) bekezdésének szerződéskötéskor hatályos rendelkezése mellett is érdemben vizsgálható.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen az általános szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A perbeli szerződéses kikötés az igen súlyos, a futamidő alatt bekövetkező, mértékében előre nem látható, akár nagyon jelentős árfolyamváltozás kockázatának viselését anélkül terheli kizárólag a fogyasztóra, hogy a szerződés lehetőséget biztosítana a fogyasztói szerződéses kötelezettségek arányának szerződéskötéskor előre nem látható mértékű, jelentős eltolódása elkerülésére, hatásainak mérséklésére.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra egyetértett a felperes azon jogkövetkeztetésével, hogy az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezés a Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen, ekként a Ptk. 209/A. §. (2) bekezdése értelmében semmis, a főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezés semmissége pedig az egész szerződés érvénytelenségének megállapítását alapozza meg. A felperes által kifejezetten elsődlegesként megjelölt (30. számú irat) semmisségi hivatkozás megalapozottságára tekintettel az ítéletábra a felperes által megjelölt további semmisségi okok vizsgálatát mellőzte.

Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán az érvénytelenség lehetséges jogkövetkezményeinek, azok alkalmazásának tárgyában nem folytatta le az eljárást, az e körben való érdemi döntés meghozatalához szükséges peradatok nem állnak rendelkezésre, ezért ennek tárgyában az eljárás folytatása szükséges.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra a Pp. 213. § (3) bekezdése alapján hozott közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a per tárgyát képező szerződés érvénytelenségét megállapította, az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit pedig mellőzte. A másodfokú eljárás költségét az ítéletábra a 4/2009 (12.14. PK vélemény II. 3. pontja alapján csupán - mindkét félre kiterjedően - megállapította, annak viseléséről a Pp. 213. § (3) bekezdésének utolsó fordulata szerint a követelés összegére (mennységére) vonatkozóan folytatandó elsőfokú eljárás eredményétől függően kell majd a törvényszéknek határoznia. A másodfokú perköltség a 32/2003 (VIII. 22) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint megállapított ügyvédi munkadíjból áll, mely a felek nyilatkozatára figyelemmel a felperes esetében nem, míg az alperes esetében tartalmazza az Áfát is.

A folytatandó elsőfokú eljárásban a törvényszéknek vizsgálnia kell, hogy a szerződés érvénytelenségére figyelemmel a Ptk. 237. § (1) bekezdése szerinti körben milyen jogkövetkezmények és milyen módon alkalmazhatóak.

A Kúria 2019. június 20-i ajánlása szerint (amely nem jogszabály, a bíróságok számára kötelező erővel nem bír) az egyik megoldás az lehet, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása, mint alkalmazható érvénytelenségi jogkövetkezmény keretén belül a kirovó pénznemmé a forint válik, és az ügyleti kamat az irányadó forintkamat szerződéskötéskori értékének a szerződésből megállapítható kamatfelárral növelt mértékével egyenlő.

A másik megoldás az ajánlás szerint az, hogy a szerződés egyéb rendelkezéseinek érintetlenül hagyása mellett a bíróság a deviza/forint átváltási árfolyamot maximálja a szerződésben rögzített kamatmérték forintosítási fordulónapig történő érintetlenül hagyásával.

Az EUB C-260/18. számú ítéletének 3. és 4. rendelkezésében, és ezek indokolásában írtakra figyelemmel a fenti ajánlás szerinti megoldásokon túl - bár jellemzően a fogyasztó érdekét az szolgálja, hogy a felvett hitelösszeget ne egyösszegben, kamatokkal terheltlen kelljen visszafizetnie a hitelezőnek - elvileg nem zárható ki az sem, hogy a bíróság a szerződést nem nyilvánítja érvényessé, hanem az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása körében csupán arra van figyelemmel,

hogy a fogyasztót pénztartozás terheli, a pénztartozás után járó kamatot pedig a nemzeti jog diszpozitív rendelkezései alapján (Ptk. 231., Ptk. 232. §) határozza meg.

Győr, 2019. október 9.

Dr. Zámbó Tamás sk. . Maurer Ádám sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk.
bíró